

TUTKIMUSRAPORTTI

OULU

Otto Karhin puisto

Kaapeli- ja viemärikaivantojen arkeologinen valvonta

5.-6.5, 10.7, 13.-14.7, 5.-6.8, 31.8.-1.9, 16.-17.9 ja 24.9.2015

AKDG 4274:9

MUSEOVIRASTO

KULTTUURIYMPÄRISTÖN HOITO | ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT

TERHI TANSKA JA PETRO PESONEN

Tiivistelmä

Oulun kaupungin tilaamassa arkeologisessa valvonnassa tutkittiin Oulun ydinkeskustassa, vanhalla asema-kaava-alueella sijaitsevan Otto Karhin puiston aluetta. Puisto on vanhojen karttojen perusteella ollut korttelialueena mahdollisesti 1600-luvun lopulta aina vuoden 1822 suurpaloon saakka. Tämän jälkeen alue on ollut puistona. Kaivannot keskittyivät puiston itäpuoliskolle, mutta joitakin valvottuja kaivantoja oli myös länsipuolella Kaupunginojaa. Suurin yhtenäinen alue tuli pohjoisessa Hallituskadun reunalle. Kaivutyöt liittyivät valaisinpylväiden sähkökaapeliin uusimiseen sekä sillanperustusten uusimiseen. Arkeologinen valvonta toteutettiin useassa eri jaksossa, 12 eri päivänä. Useassa kaivannossa tavattiin paksu purkukerros, joka lienee peräisin vuoden 1822 palon jälkeen alueella tehdyistä raivaustöistä, jonka jälkeen alue jäi puistoalueeksi. Valvonnassa ilmeni, että kulttuurikerrokset olivat kaivutyömaan kohdalla suurimmaksi osaksi tuhoutuneita. Kaikkialla kaivu ei kuitenkaan ulottunut puhtaaseen pohjamaahan asti, joten paikoin mahdollisia kulttuurikerroksia saattaa kuitenkin olla jäljellä purkukerrosten alla.

Sisällysluettelo

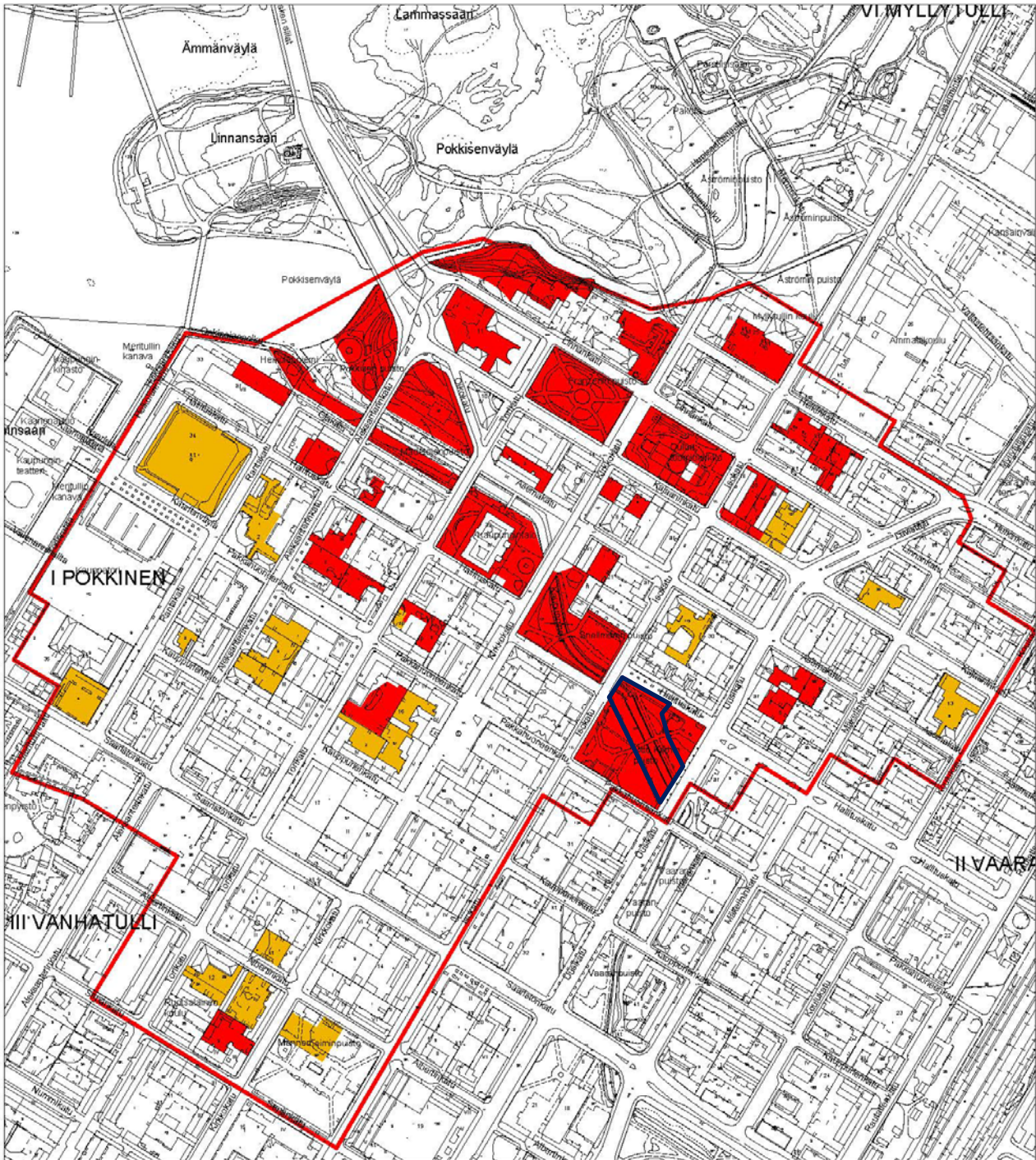
Arkisto- ja rekisteritiedot.....	2
Kohteen sijaintikartta	3
1. Johdanto.....	4
2. Tutkimusalueen kuvaus ja historia	5
3. Arkeologinen valvonta.....	9
4. Yhteenveto	28
Lähteet.....	29
Digitaalikuvaluettelo.....	30
Yleiskartta	32

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kaupunkikohteen arkeologinen valvonta

Tutkimuslaitos:	Museovirasto/Arkeologiset kenttäpalvelut
Kaivauksenjohtaja:	FM Terhi Tanska ja FL Petro Pesonen
Tutkimusluvan dnro	MV/23/05.04.01.02/2015
Kunta:	Oulu
Alue:	Otto Karhin puisto
Muinaisjäänköskohde:	Oulun vanha asemakaava-alue, mjrek. 1000006102
Kenttätöaika:	5.-6.5, 10.7, 13.-14.7, 5.-6.8, 31.8.-1.9, 16.-17.9 ja 24.9.2015
Apulaistutkija:	HuK Terhi Taipaleenmäki
Kaivausapulainen:	FM Raisa Laitala, FM Hilikka Heikkilä
Peruskartta:	R4412 (TM35-lehtijako), 244409 (Yleislehtijako), puiston koordinaatit P: 7210687 I: 428147 (ETRS-TM35FIN)
Tutkimusten rahoittaja:	Oulun kaupunki
Alkuperäinen raportti:	Museoviraston arkisto, Helsinki
Kopio:	Oulun kaupunki, Pohjois-Pohjanmaan museo
Kaivauspinta-ala:	n. 444 m ²
Löydöt:	-
Digitaalikuvat:	AKDG 4274:1-37
Aikaisemmat tutkimukset:	Tiia Ikonen ja Teemu Mökkönen, kaupunkiarkeologinen inventointi 2002 Titta Kallio-Seppä, kaupunkiarkeologinen inventointi 2007 Teija Oikarinen, koekaivaus 2009 Ville Hakamäki ja Aki Hakonen, valvonta 2012 Marika Hyttinen, kaivaus 2013 (Kivisydän) Marika Hyttinen, kaivaus 2013 (Arina) Petro Pesonen, valvonta 2014
Aikaisemmat löydöt:	KM 2009033:1-48 (Oikarinen 2009) KM 39508:1-1038 (Hyttinen 2013 Kivisydän) KM 39509:1-1308 (Hyttinen 2013 Arina)

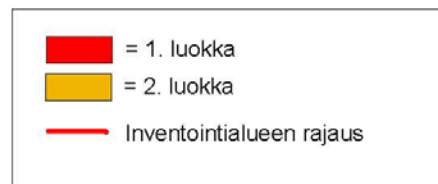
Kohteen sijaintikartta

OULU

Tutkimuksen ja suojelun kannalta merkittävät tontit ja puistot

Museovirasto/RHO/T. Kallio-Seppä

Tutkimuskohteen sijainti Oulun vanhan asemakaavan alueella merkitty mustalla rajauksella. Ei mittakaavassa. Lähde: Oulun kaupunkiarkeologisen inventoinnin päivitys, Titta Kallio-Seppä 2007.

1. Johdanto

Oulun vanhan asemakaavan alueella, Otto Karhin puistossa tehtiin puistorakentamiseen liittyviä kaivutöitä kesällä 2015. Otto Karhin puisto on luokiteltu Oulun kaupunkiarkeologisissa inventoinneissa arkeologiselta potentiaailtaan luokkaan 1 eli alueeksi, jossa on todennäköisesti säilynyt 1600-luvulle tai 1700-luvun alkuun ajoittuvia kulttuurikerroksia. Puistossa on aiemmin tehty arkeologisia kaivauksia ja valvontaa vuosina 2009, 2012, 2013 ja 2014.

Oulun kaupunki tilasi kaivutöiden arkeologisen valvonnan Museoviraston Arkeologisilta kenttäpalveluilta. Valvonnan kenttätöitä tehtiin useassa osassa sen mukaan kuinka puiston rakentamistyöt edistyivät. Lopulta valvontaa tehtiin 12:nä päivänä: 5.-6.5, 10.7, 13.-14.7, 5.-6.8., 31.8.-1.9., 16.-17.9 ja 24.9.2015. Kaikki valvontapäivät eivät olleet kokonaisia ja osa päivistä oli sellaisia, että valvontaa tehtiin samaan aikaan myös käynnissä olleella Hallituskadun ja Rantakadun työmaalla.

Arkeologisen valvonnan vastuuhenkilöinä toimivat allekirjoittanut ja FM Terhi Tanska. Apulaistutkijana toimi HuK Terhi Taipaleenmäki ja valvontaan osallistivat lisäksi kaivausapulaisina FM Raisa Laitala ja FM Hilikka Heikkilä. Valvonnan jälkitöitä on tehty syksyn ja talven 2015 kuluessa Pesosen, Tanskan ja Taipaleenmäen toimesta. Digitaaliset valokuvat on tallennettu WebMuskettiin. Esinelöytöjä ei otettu talteen kokoelmiin.

Helsingissä 15.12.2015

Petro Pesonen, FL

2. Tutkimusalueen kuvaus ja historia

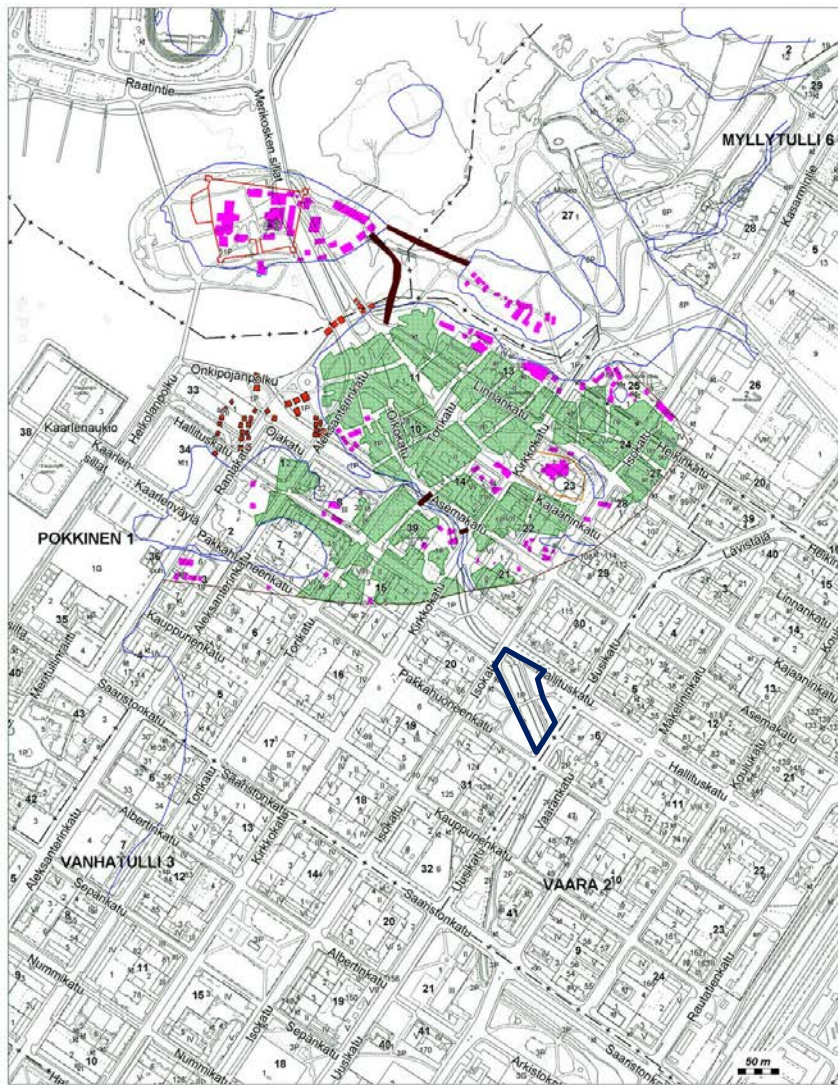
Tutkittava alue sijaitsee Oulun kaupungin I kaupunginosassa, Otto Karhin puistossa. Puisto on aivan Oulun ydinkeskustassa rajautuen Hallituskadun, Isokadun, Uusikadun ja Pakkahuoneenkadun väliin. Puistoa halkoo diagonaalisesti luode-kaakkosuunnassa kapea Kaupunginoja eli plaanaoja. Puistoaluetta halkovat kevyen liikenteen väylät ja alueella kasvaa lehtipuita, pensaita ja kukkaistutuksia. Vuosina 2002 ja 2007 tehdyissä Oulun kaupunkiarkeologisissa inventoinneissa koko puiston alue on määritelty luokkaan 1 eli alueeksi, jolla on todennäköisesti säilynyt 1600-luvulle tai 1700-luvun alkuun ajoittuvia kulttuurikerroksia.

Otto Karhin puistossa on tehty aiemmin arkeologisia tutkimuksia vuosina 2009, 2012, 2013 ja 2014. Vuonna 2009 tehtiin koekaivauksia puiston luoteisosassa eli Isokadun varrella. Tässä tutkimuksessa saatiin esille 1700-luvulle ajoittuva rakennejäännös, mahdollinen palanut kivijalan osa. Vuonna 2012 puiston koillisosassa tehdyn arkeologisen valvonnan mukaan kerrokset ovat tällä alueella ainakin osin sekoittuneita, eikä selkeitä rakenteita tavattu. Laajimmat tutkimukset puistossa on tehty vuonna 2013, jolloin tutkittiin kahta aluetta. Puiston länsiosaan suunnitellun Osuuskauppa Arinan kahvilapaviljongin rakentamista edelsivät kaivaukset, joissa dokumentoitiin 1700- ja 1800-luvuille ajoittuvia kulttuurikerroksia ja rakennejäännöksiä, kuten 1700-luvun tienpohja sekä useita ojakaivantoja, muutamia kivijalkoja, paalurivi ja useita kuoppajäännöksiä. Pinta-alaltaan hieman vielä Arinan kaivaustakin laajempia tutkimuksia tehtiin samana kesänä ns. Kivisydämen alueella puiston koillis- ja luoteisosissa. Lisäksi vuonna 2013 tehtiin kaapelikaivannon valvontaa puiston koillisosassa. Vuonna 2014 valvottiin puiston koillisosaan rakennetun hulevesiviemärin kaivutyötä. Tällä alueella hallitsevin elementti oli paikoin erittäin paksu tiilimurskaa sisältänyt purkukerros. Lähellä Kaupunginojaa havaittiin purkukerroksen alla viitteitä mahdollisesta kulttuurikerroksesta.

Kaupunkiarkeologisten inventointien 2002 ja 2007 yhteydessä Oulun historiallisia karttoja on asemoitu samaan mittakaavaan nykyisen kaupungin asemakaavan kanssa. Kartat ovat vuosilta 1649, 1651, n. 1700, 1705 palon jälkeen, 1748 ja 1824. Vuoden 1651 kartalle on piirretty myös peltoalueet ja sen mukaan tutkimusalue onkin tällöin ollut peltona. Korttelialueeksi Otto Karhin puisto on merkitty vasta vuoden 1705 palon jälkeen laaditussa kartassa ja korttelina se on osittain myös vuoden 1748 kartalla, muttei enää vuoden 1824 kartalla. Mårten Hackzellin vuonna 1763 laatimaa karttaa ei ole asemoitu nykykartan päälle, mutta siinäkin Otto Karhin puiston alueella on kortteleita.

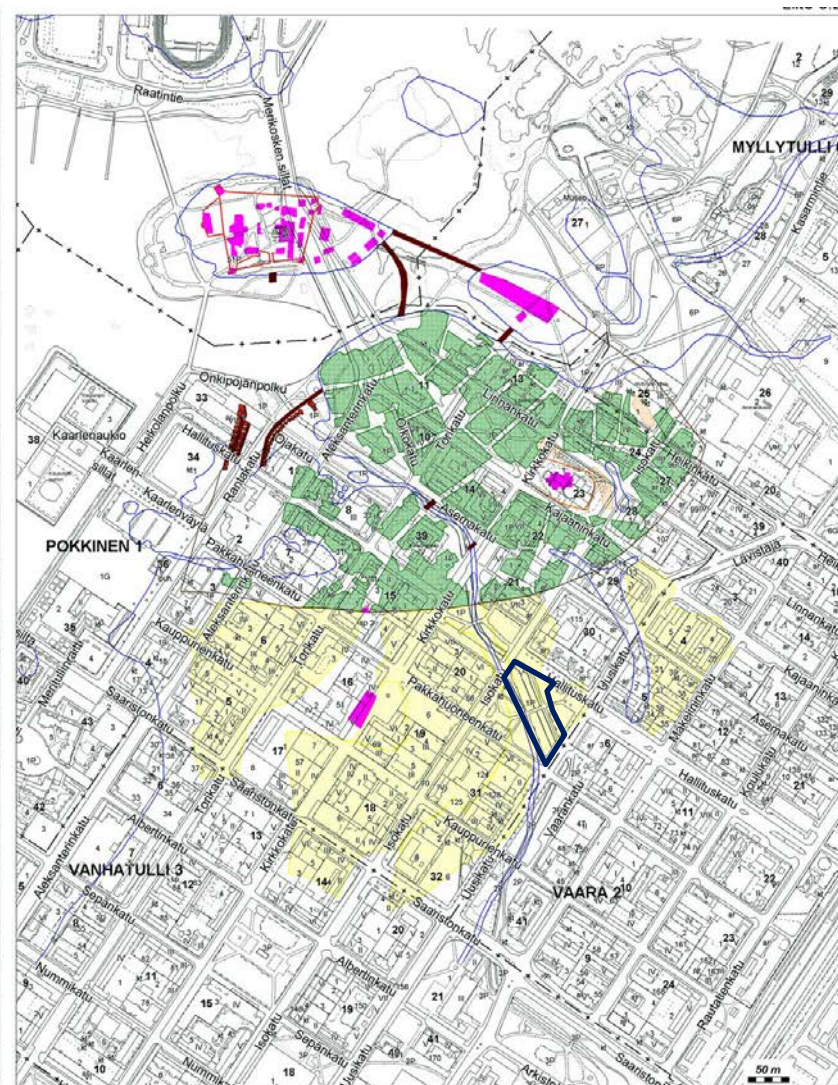
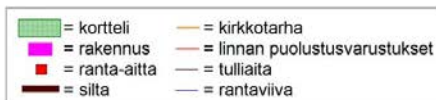
Tulipalo tuhosi suuren osan Oulun kaupunkia vuonna 1822. Palon jälkeen kaupungin varsi jätettiin puistoalueeksi, jonne ei saanut enää rakentaa. Puistoalue toimi palon leviämistä estävänä suoja-alueena. Alueet eivät olleet aluksi varsinaisia puistoja, vaan heinää kasvavia ”plaaneja”. Heinät myytiin huutokaupalla kaupungin asukkaille karjan rehuksi. Otto Karhin puiston kohdalla sijaitsi vuonna 1875 Isonkadun ja Uudenkadun välillä Kaupungin molemmin puolin Appelgrenin plaani. Puistoon istutettiin koivuja vuosina 1882-1883. Puistoa kutsuttiin vapaapalokunnan puistoksi tai palokunnan puistoksi 1890-luvun lopulta Pakkahuoneenkadun ja Uusikadun kulmassa sijainneen VPK:n talon mukaan. Jälkimmäinen nimi vahvistettiin vuoden 1908 asemakaavassa ja puistoa alettiin kutsua ”Letkun puistoksi”. Puistossa on järjestetty kuoro- ja konserttiesityksiä ja siellä on sijainnut kioskki ja sitä aiemmin ”Iemunaatikoppero”. 1950-luvulla puisto sai nimekseen Otto Karhin puisto paikallisen kunnallispoliitikon mukaan. Puistoa on uusittu usein, mm. 1990-luvulla on rakennettu kivipenkat ojan rannoille.

Otto Karhin puistossa vuonna 2015 valvotut alueet ovat voineet olla korttelialueena 1600-luvun lopulta lähtien, mutta siellä ei ole sijainnut enää rakennuksia vuoden 1822 tulipalon jälkeen.

OLU
Nikodemus Tessin vanhemman
kartta vuodelta 1649

Museovirasto/RHO/T. Ikonen & T. Mökkönen 2002

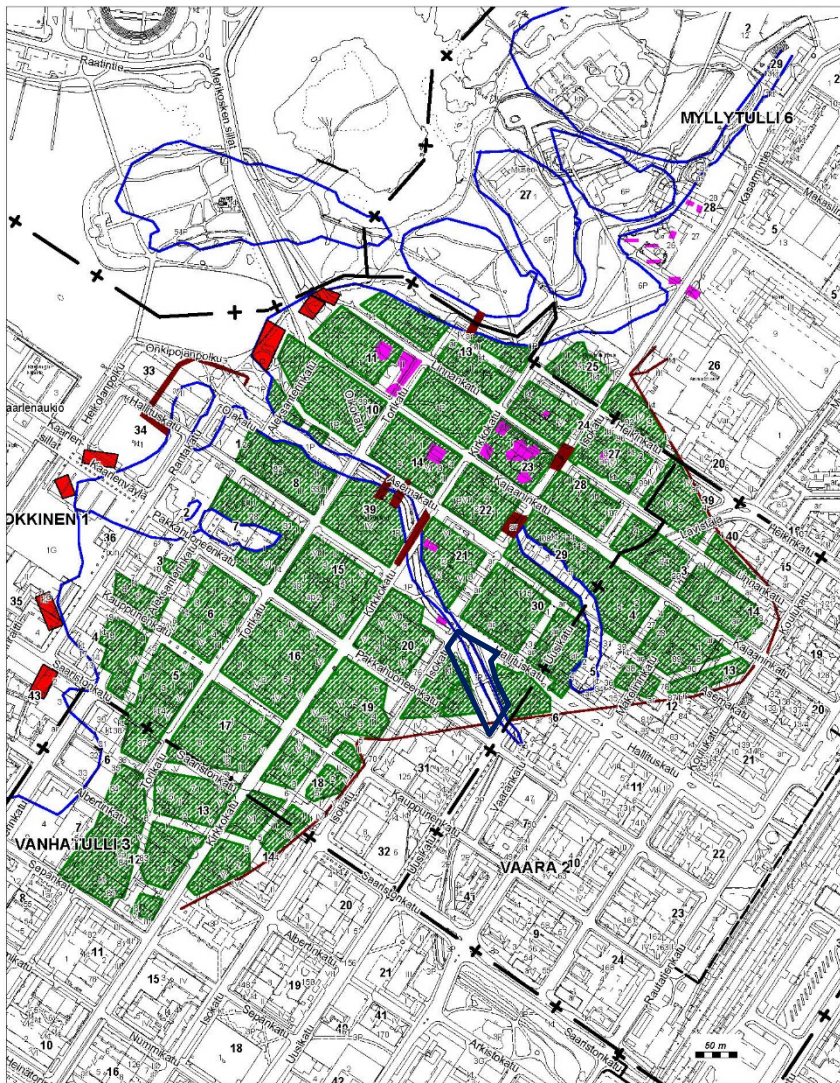

OLU
Claes Claessonin kartta vuodelta 1651

Museovirasto/RHO/T. Ikonen & T. Mökkönen 2002

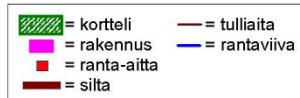

Tutkimusalue (musta raja) vuosien 1649 ja 1651 kartoilla asemituna nykyisen kaavakartan päälle. Lähde: Oulun kaupunkiarkeologinen inventointi, Tiia Ikonen ja Teemu Mökkönen 2002.

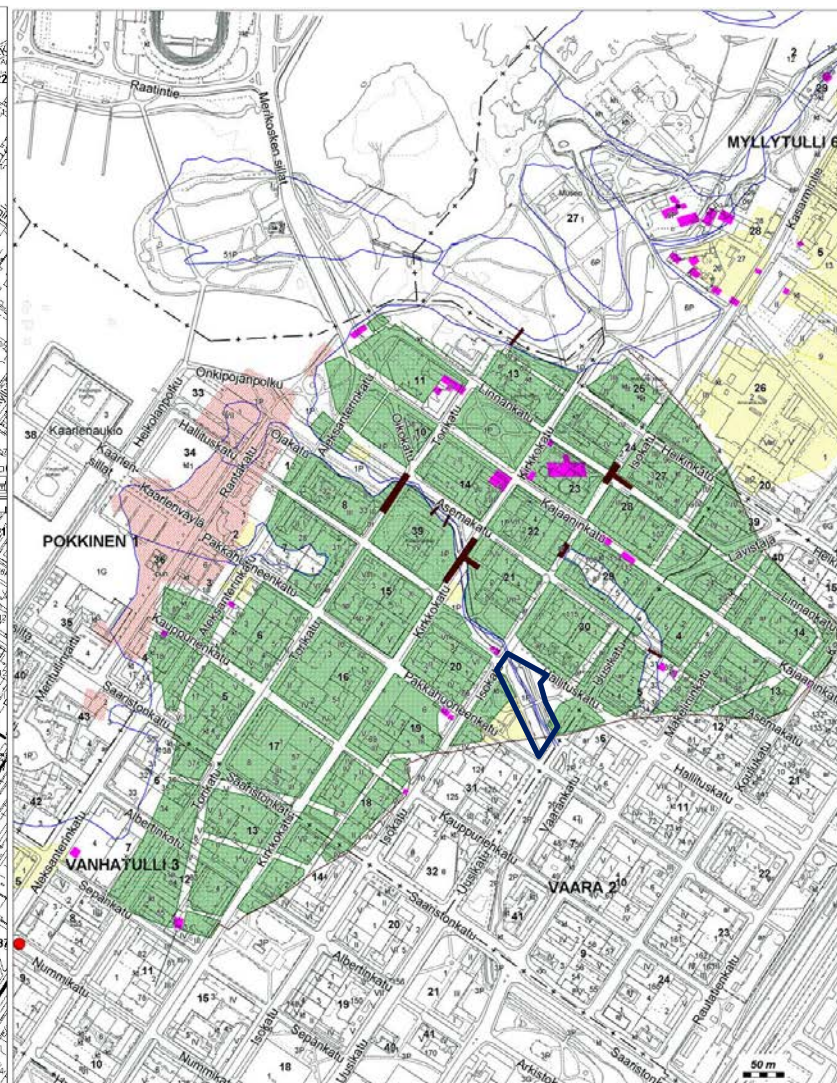

OULU
Kartta vuoden 1705 palon jälkeen

Kantakartta © Oulun kaupunki, Tekninen keskus, Kartastopalvelut 2002

Museovirasto/RHO/T. Ikonen & T. Mökkönen 2002, T. Kallio-Seppä 2007

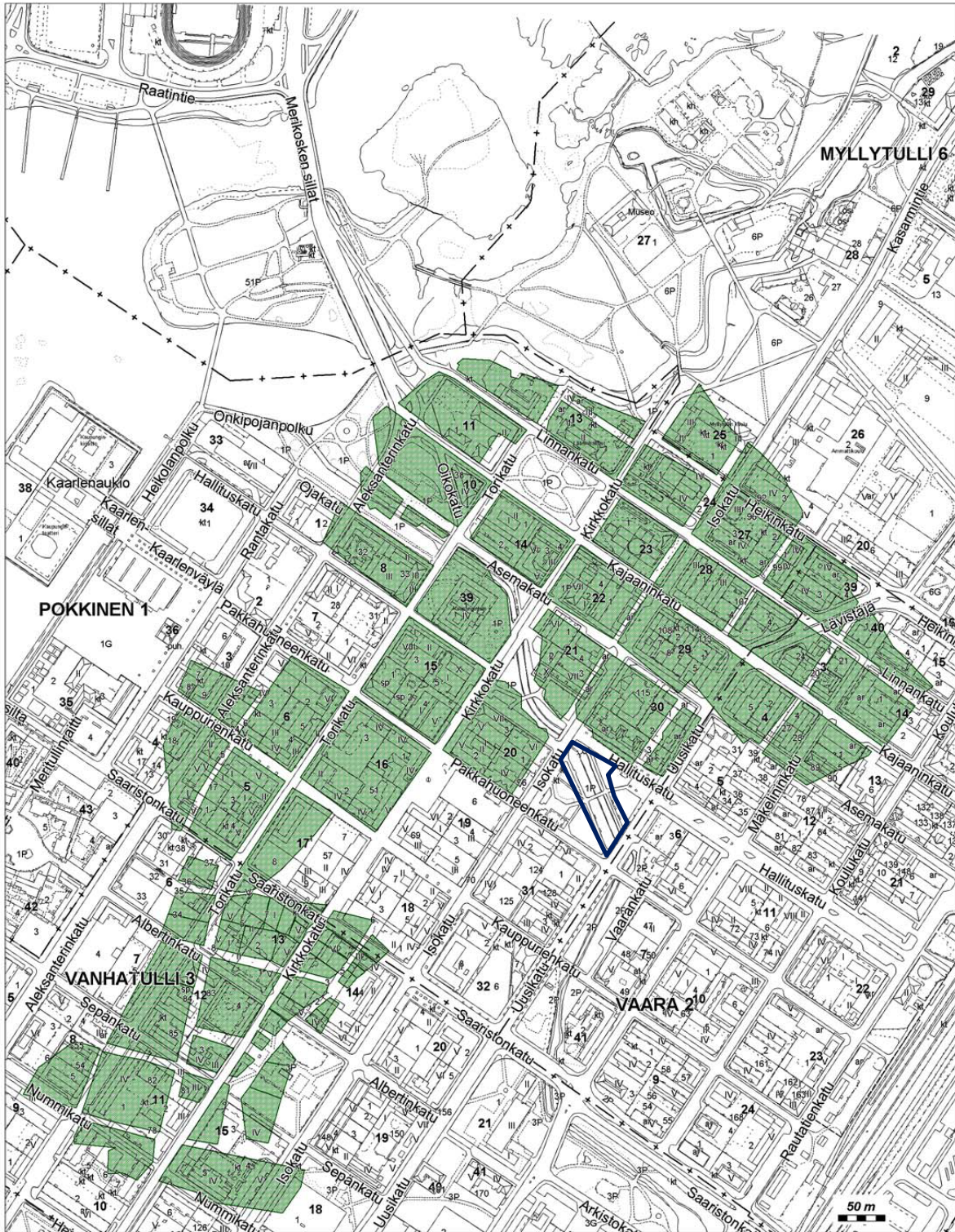
OULU
Jakob Johan Wikarin kartta vuodelta 1748

Kantakartta © Oulun kaupunki, Tekninen keskus, Kartastopalvelut 2002

Museovirasto/RHO/T. Ikonen & T. Mökkönen 2002

Tutkimusalue (musta raja) vuoden 1705 palon jälkeen tehdylle kartalla ja vuoden 1748 kartalla asemituna nykyisen kaavakartan päälle. Lähde: Oulun kaupunkiarkeologinen inventointi, Tiia Ikonen ja Teemu Mökkönen 2002, Oulun kaupunkiarkeologisen inventoinnin päivitys, Titta Kallio-Seppä 2007.

Kantakartta © Oulun kaupunki, Tekninen keskus, Kartastopalvelut 2002

OULU
C. L. Engelin kartta vuodelta 1824

Museovirasto/RHO/UT. Ikonen & T. Mökkönen 2002

Tutkimusalue (musta raja) vuoden 1824 kartalla asemoituna nykyisen kaavakartan päälle. Lähde: Oulun kaupunkiarkeologinen inventointi, Tiia Ikonen ja Teemu Mökkönen 2002.

3. Arkeologinen valvonta

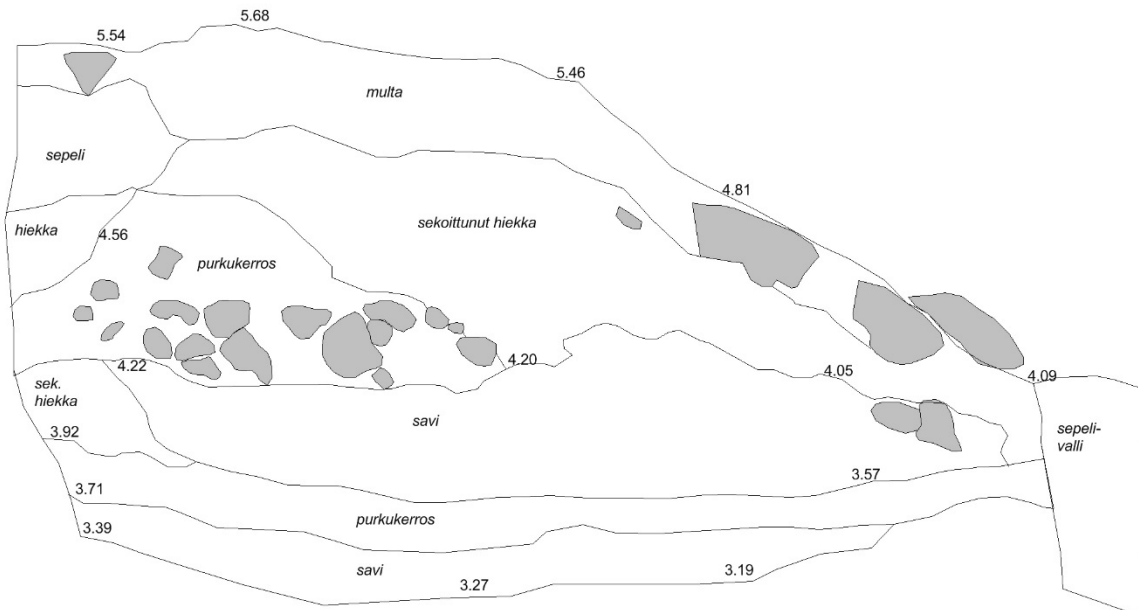
Koordinaattijärjestelmänä käytettiin ETRS GK-26 -koordinaatistoa, korkeusjärjestelmänä NN. Oulun kaupunki käyttää koordinaatistoa, joka perustuu ETRS GK-26 (NN) -järjestelmään, mutta siitä jätetään itäkoordinaatin kaksi ensimmäistä lukua pois, jolloin koordinaatti on lyhyempi. Mittaukset tehtiin takymetrillä, joka asemoitiin kaupungin käyttämiin kiintopisteisiin. Otto Karhin puistossa mitattiin lähinnä kaivettujen alueiden reunat. Takymetriä ei ollut käytössä koko ajan, joten osa kaivalueista on arvioitu Oulun kaupungin toimittaman suunnitelmakartan päälle. Kaikki kaivutyöt tehtiin kaivinkoneella.

AKDG 4274:1. Otto Karhin puiston työmaa - aloituskuva. Kuvaaja: Terhi Taipaleenmäki.

Sillan perustusten kaivanto (kaivanto 1)

5.-6.5 valvottiin Kaupunginojan ylittävän sillan perustusten uusimista ojan itärannalla. Perustusten kaivu ulottui Kaupunginojan pintaa syvemmälle, joten veden pääsy kaivantoon estettiin sepelistä kasatulla suojavallilla. Sillan betoniantura poistettiin ensimmäiseksi, jolloin selvisi että anturaa on tuettu pystyyn lyödyllä laudoituksella. Ojan reunalla on pintamullan alla ojaa kohti viettävä sekoittuneen hiekan kerros, johon ojan reunan massiiviset kivilaa'at tukeutuvat. Hiekkakerroksen alla on Otto Karhin puistolle tyypillistä purkukerrosta, jossa oli keskikarkean hiekan seassa muun muassa pään kokoisia luonnonkiviä, tiiltä, tiilimurskaa, kaakelia ja hiiltä. Tämäkin lienee osa Kaupunginojan pengerrystä. Purkukerroksen alla on savikerros ja sen alla vielä toinen purkukerros, jossa oli keskikarkean hiekan seassa muun muassa pään kokoisia kiviä, tiiltä, tiilimurskaa, kaakelia ja hiiltä. Kerroksen alaosassa oli vähemmän tiiltä ja kiveä kuin yläosassa, ja se oli savisempaa ja nokiempää kuin pinnemmalla ollut purkukerros. Tämän alla oli savea. Kaivannon pohja oli noin 3.30 m mpy syvyydellä. Kaivannon koillisreunalla puhtaan hiekan kerroksen alla olevan purkukerroksen pinnassa oli katukiveyksen tapainen kerros vajaan metrin matkalla näkyvissä.

Karttaluonnos sillan perustusta varten tehdyn kaivannon kaakkoisreunasta. Ei mittakaavassa. Harmaat alueet ovat kiviä, lukemat korkeuslukuja. Digitoitu valokuvasta.

AKDG 4274_2. Lähikuva betonianturasta. Kaakkoon. Kuvaaja: Terhi Taipaleenmäki.

AKDG 4274_3. Sillanpaikka puistossa. Länteen. Kuvaaja: Terhi Taipaleenmäki.

AKDG 4274_4. Purkukerros, jossa tiiliä ja kiviä. Kaakkoon. Kuvaaja: Terhi Taipaleenmäki.

*AKDG 4274_5. Betoniantu-
ran laudoitusta. Kaak-
koon. Kuvaaja: Terhi Tai-
paleenmäki.*

*AKDG 4274_6. Työkuva -
kivien poisto. Etelään. Ku-
vaaja: Terhi Taipaleen-
mäki.*

*AKDG 4274_7. Työkuva -
betoni kivien alla. Etelään.
Kuvaaja: Terhi Tanska.*

*AKDG 4274_8. Työkuva -
betonin loput ja se mitä
sen alla oli. Etelään. Ku-
vaaja: Terhi Taipaleen-
mäki.*

*AKDG 4274_10. Työkuva.
Terhi Taipaleenmäki doku-
mentoi. Länteen. Kuvaaja:
Terhi Tanska.*

*AKDG 4274_11. Kaakkois-
profili kokonaisuudes-
saan. Kaakkoon. Kuvaaja:
Terhi Tanska.*

AKDG 4274_12. Koillisprofiili - kuvattu vain osittain. Koilliseen. Kuvaaja: Terhi Tanska.

AKDG 4274_13. Koillisprofiili - lähikuva kivistä. Koilliseen. Kuvaaja: Terhi Tanska.

AKDG 4274_14. Valvottu alue sillan toiselta puolelta. Koilliseen. Kuvaaja: Terhi Taipaleenmäki.

Kaapelikaivannot (kaivannot 2-3)

Sähkökaapelien kaivua valvottiin 10.7, 13.-14.7 ja 5.-6.8. Kaapelikaivantoja tehtiin sekä Kaupunginojan länsipuolella itäpuolisella puistoalueella. Ojan länsipuolella kaivanto oli lähes 90 metriä pitkä, mutta kapea (n. 70 cm leveä) oja, joka pysytteli yleensä 70 cm maksimisyvydessä. Valaisintolppien kohdalla kaivussyvyys ylsi 1,5 metriin. Kaivanto tehtiin vanhan valaisintolpparivin kohdalle. Yleensä kerrosjärjestys oli seuraava: pinnalla 10-15 cm multaa, sitten ruosteensävyyistä hiekkaa ja sen alla pohjasavi. Paikoin hiekan seassa oli kiviä ja joidenkin valaisintolppien kohdalla oli näkyvissä paksu sekoittunut ruskea hiekkakerros, jonka seassa oli tiiliä, tiilimurskaa ja kiviä. Tämä lienee muuallakin puistossa nähty purkukerros.

AKDG 4274_15. Yleiskuva, kaivun aloitus. Pohjoiseen. Kuvaaja: Terhi Tanska.

AKDG 4274_16. Ensimmäisen valopylvään kaivanto. Pohjoiseen. Kuvaaja: Terhi Tanska.

AKDG 4274_17. Yleiskuva kaapelikaivannosta. Pohjoiseen. Kuvaaja: Terhi Tanska.

AKDG 4274_18. Sillan eteläkulma, valopylvään kaivanto. Lounaaseen. Kuvaaja: Terhi Tanska.

AKDG 4274_19. Kaivanto multa-
maassa, valopylvään kohta lep-
pien alle. Koiliseen. Kuvaaja:
Terhi Tanska.

AKDG 4274_20. Jalkakäytävän
viereinen kaivanto, yleiskuva.
Etelään. Kuvaaja: Terhi Tanska.

AKDG 4274_21. Leppien alainen kaivauskuva, yleiskuva. Pohjoiskoilliseen. Kuvaaja: Terhi Tanska.

AKDG 4274_22. Toisen penkin alusta, yleiskuva kaivannosta, pohjamaa näkyvissä. Luoteeseen. Kuvaaja: Terhi Tanska.

AKDG 4274_23. Yleiskuva, ensimmäinen kaivanto. Etelään.
Kuvaaja: Terhi Tanska.

AKDG 4274_24. Yleiskuva, viimeinen valopylvään kaivanto. Pohjoiseen. Kuvaaja: Terhi Tanska.

Ojan itäpuolella kaivettiin ojan suuntainen noin 30 metrin mittainen kaivanto, sekä poikkisuuntaiset kaksi kaivantoa puistotien molemmin puolin. Täällä oli myös havaittavissa jopa metrin paksuinen purkukerros, jossa oli tiiliä, tiilimurskaa ja isoja kiviä. Paikoin purkukerroksen alapuolella oli n. 15 cm paksu kerroksellinen, osittain värjäytynyt hiekkakerros. Mitään kulttuurikerroksia tai rakenteisiin viittaavaa ei kaapeliojissa havaittu.

AKDG 4274_25. Pohjoisprofiili - kivet purkujättekerroksessa. Pohjoiseen. Kuvaaja: Terhi Tanska.

AKDG 4274_26. Yleiskuva - Kaupunginojan pohjoispuolella oleva kaivanto. Kaakkoon. Kuvaaja: Terhi Tanska.

*AKDG 4274_27. Yleiskuva
kaivannosta, purkujäte-
kerrosta. Itään. Kuvaaja:
Terhi Tanska.*

*AKDG 4274_28. Esinekuva
- purkujätekerroksesta. .
Kuvaaja: Terhi Tanska.*

AKDG 4274_29. Esinekuva - purkujätekerroksesta. .
Kuvaaja: Terhi Tanska.

AKDG 4274_30. Kaivanto pylvään vieressä. Lounaaseen. Kuvaaja: Terhi Tanska.

Hallituskadun varren kaivanto (kaivannot 4-5)

Viimeiset valvotut kaivalueet 31.8.-1.9 , 16.-17.9 ja 24.9 sijoittuivat pääasiassa Hallituskadun varrelle, jossa kaivanto eteni lännestä kohti hissikuilun rakennusta 70-100 cm syvä. Koko alueella oli seuraava kerrosjärjestys: multa (20 cm), vaalea hiekka/sora (40 cm), tummanruskea hiekka/sora, jossa kiviä (20-40 cm). Kaikki nämä kerrokset ovat tuotua maata. Tälläkään alueella ei havaittu kulttuurikerroksia tai rakenteita. Lopuksi valvottiin vielä hissikuilun vieressä reunakiveyksen alainen massanvaihto, jossa samaan kohtaan tuli vielä valopylväiden kaivanto. Tämä alue oli pääosin jo kertaalleen kaivetulla alueella.

AKDG 4274_31. Avattava alue ennen aloitusta. Kaakkoon. Kuvaaja: Terhi Taipaleenmäki.

AKDG 4274_32. Kaapeli-kaivanto. Luoteeseen. Kuvaaja: Terhi Taipaleenmäki.

AKDG 4274_33. Kaivua Hallituskadun reunalla. Kaakkoon. Kuvaaja: Petro Pesonen.

AKDG 4274_34. Mittausta puistossa sillan lähellä. Kaakkoon. Kuvaaja: Petro Pesonen.

AKDG 4274_35. Purkuker- rosta kaivetun alueen sei- nämässä jo kertaalleen kaivetun alueen tuntu- massa. . Kuvaaja: Terhi Tanska.

*AKDG 4274_36. Kaivanto
hissikuilun itäpuolella.
Kaakkoon. Kuvaaja: Terhi
Tanska.*

*AKDG 4274_37. Kaivanto
hissikuilun itäpuolella.
Luoteeseen. Kuvaaja: Terhi
Tanska.*

4. Yhteenveto

Oulun kaupungin tilaamassa arkeologisessa valvonnassa tutkittiin Oulun ydinkeskustassa, vanhalla asema-kaava-alueella sijaitsevan Otto Karhin puiston aluetta. Kaivannot keskittyivät puiston itäpuoliskolle, mutta joitakin valvottuja kaivantoja oli myös länsipuolella Kaupunginojaa. Suurin yhtenäinen alue tuli pohjoisessa Hallituskadun reunalle. Kaivutyöt liittyivät valaisinpylväiden sähkökaapelien uusimiseen sekä sillanperustusten uusimiseen. Otto Karhin puisto on vanhojen karttojen perusteella ollut korttelialueena mahdollisesti jo 1600-luvun lopulta lähtien aina vuoden 1822 suurpaloon saakka, minkä jälkeen alue on ollut puistona. Otto Karhin puiston aiemmissa kaivauksissa on löydetty jälkiä 1700-luvun tienpohjasta sekä 1700–1800 -luvun rakennusten jäännöksiä ja muita kaivantoja.

Arkeologinen valvonta toteutettiin useassa eri jaksossa, 12 eri päivänä. Useassa kaivannossa tavattiin paksu purkukerros, joka lienee peräisin vuoden 1822 palon jälkeen alueella tehdyistä raivaustöistä, jonka jälkeen alue jäi puistoalueeksi. Valvonnassa ilmeni, että kulttuurikerrokset olivat kaivutyömaan kohdalla suurimmaksi osaksi tuhoutuneita. Kaikkialla kaivu ei kuitenkaan ulottunut puhtaaseen pohjamaahan asti, joten paikoin mahdollisia kulttuurikerroksia saattaa kuitenkin olla jäljellä purkukerrosten alla.

Lähteet

Museoviraston arkisto:

Raportit luettavissa myös Kulttuuriympäristön rekisteriportaalissa: <http://kulttuuriymparisto.nba.fi> (kulttuuriympäristön tutkimusraportit, Oulu).

Hakamäki Ville & Hakonen Aki 2012. Oulu, Otto Karhin puisto. Kaapelikaivaustyömaan arkeologinen valvonta 17.-18.9.2012. Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut.

Hyttinen Marika 2013. Oulu, Otto Karhin puisto. Arinan kahvilapaviljonki, kaupunkiarkeologinen kaivaus 17.6.-12.7.2013. Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut.

Hyttinen Marika 2013. Oulu, Otto Karhin puisto, Kivisydän. Kallioparkin rakentamiseen liittyvä kaupunkiarkeologinen kaivaus 20.5.-18.6.2013. Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut.

Ikonen Tiia & Mökkönen Teemu 2002. Oulun kaupunkiarkeologinen inventointi. Museovirasto, rakennushistorian osasto. URL: <http://www.nba.fi/fi/File/76/oulu-raportti.pdf>.

Kallio-Seppä Titta 2007. Oulun kaupunkiarkeologisen inventoinnin päivitys. Museovirasto, rakennushistorian osasto. URL: <http://www.nba.fi/fi/File/570/oulu-inventointi-paivitys-koko.pdf>.

Oikarinen Teija 2009. Oulu, Otto Karhin puisto (1P), (OOK-09), kaupunkiarkeologinen koekaivaus 1.6.-5.6.2009. Museovirasto, rakennushistorian osasto.

Kirjallisuutta:

Hautala Kustaa 1975. Oulun kaupungin historia III. Oulu

Niskala Kaarina & Okkonen Ilpo 2002. Oulun graadi. 350 vuotta asemakaavoitusta. Oulu.

Niskala, Kaarina, Okkonen Ilpo & Kalleinen Lassi 2008. Puistojen Oulu. Oulu.

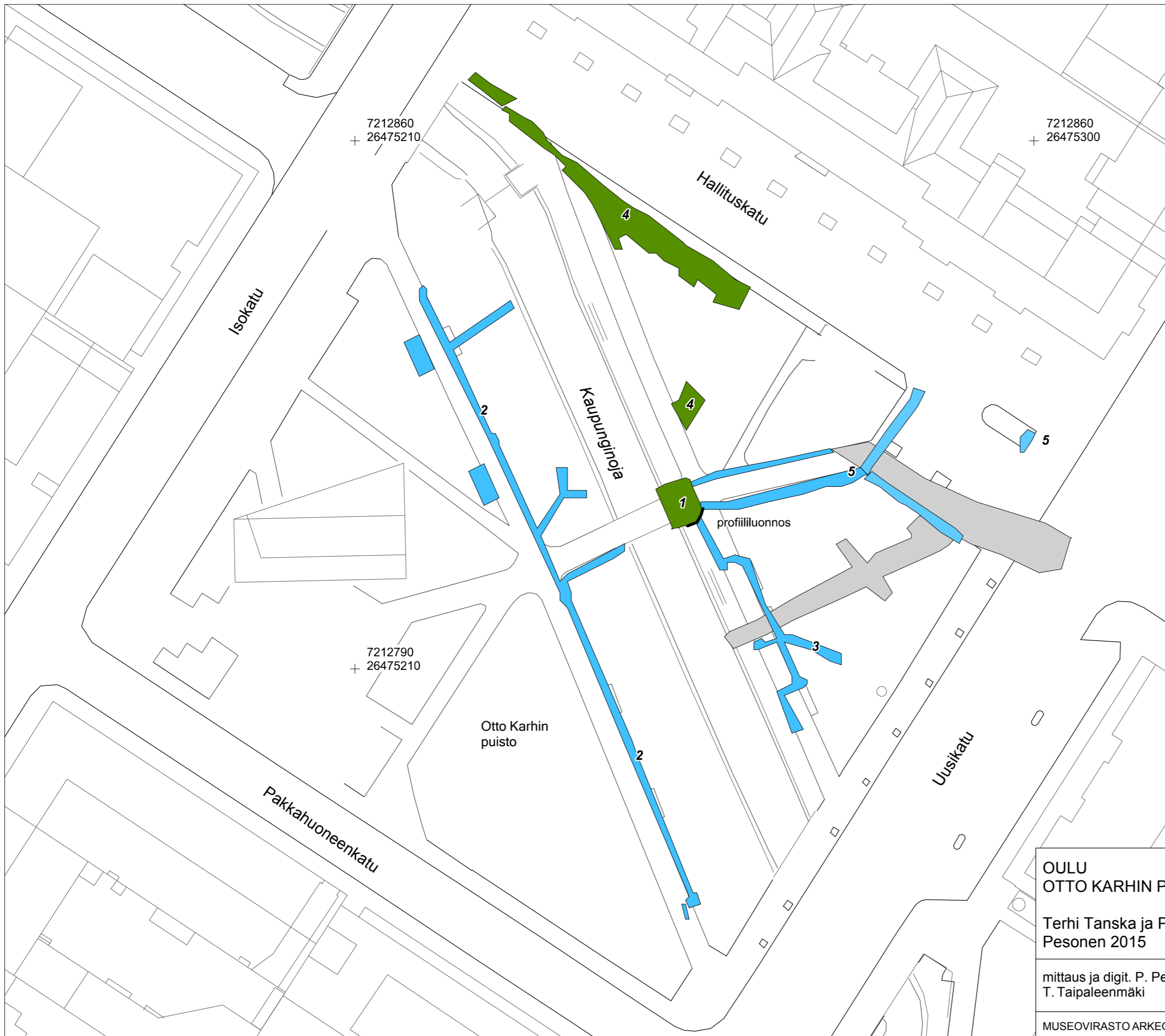
Virkkunen A.H. 1973. Oulun kaupungin historia I. Oulu.

Digitaalikuvaluettelo

Kuvat on luetteloitu Museoviraston kokoelmiin, WebMuskettiin.

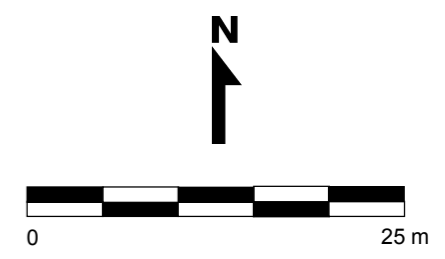
AKDG 4274	Aihe	Kuvaaja
	Kaivanto 1	
1	Otto Karhin puiston työmaa - aloituskuva. Kaakkoon.	Terhi Taipaleenmäki
2	Lähikuva betonianturasta. Kaakkoon.	Terhi Taipaleenmäki
3	Sillanpaikka puistossa. Länteen.	Terhi Taipaleenmäki
4	Purkukerros, jossa tiiliä ja kiviä. Kaakkoon.	Terhi Taipaleenmäki
5	Betonianturan laudoitusta. Kaakkoon.	Terhi Taipaleenmäki
6	Työkuva - kivien poisto. Etelään.	Terhi Taipaleenmäki
7	Työkuva - betoni kivien alla. Etelään.	Terhi Tanska
8	Työkuva - betonin loput ja se mitä sen alla oli. Etelään.	Terhi Taipaleenmäki
9	Työkuva - kaakkoisprofiili on puhdistettu. Itään.	Terhi Taipaleenmäki
10	Työkuva. Terhi Taipaleenmäki dokumentoi. Länteen.	Terhi Tanska
11	Kaakkoisprofiili kokonaisuudessaan. Kaakkoon.	Terhi Tanska
12	Koillisprofiili - kuvattu vain osittain. Koilliseen.	Terhi Tanska
13	Koillisprofiili - lähikuva kivistä. Koilliseen.	Terhi Tanska
14	Valvottu alue sillan toiselta puolelta. Koilliseen.	Terhi Taipaleenmäki
	Kaivanto 2	
15	Yleiskuva, kaivun aloitus. Pohjoiseen.	Terhi Tanska
16	Ensimmäisen valopylvään kaivanto. Pohjoiseen.	Terhi Tanska
17	Yleiskuva kaapelikaivannosta. Pohjoiseen.	Terhi Tanska
18	Sillan eteläkulma, valopylvään kaivanto. Lounaaseen.	Terhi Tanska
19	Kaivanto multamaassa, valopylvään kohta leppien alle. Koilliseen.	Terhi Tanska
20	Jalkakäytävän viereinen kaivanto, yleiskuva. Etelään.	Terhi Tanska
21	Leppien alainen kaivauskuva, yleiskuva. Pohjoiskoilliseen.	Terhi Tanska
22	Toisen penkin alusta, yleiskuva kaivannosta, pohjamaa näkyvissä. Luoteeseen.	Terhi Tanska
23	Yleiskuva, ensimmäinen kaivanto. Etelään.	Terhi Tanska
24	Yleiskuva, viimeinen valopylvään kaivanto. Pohjoiseen.	Terhi Tanska
	Kaivanto 3	
25	Pohjoisprofiili - kivet purkujättekerroksessa. Pohjoiseen.	Terhi Tanska
26	Yleiskuva - Kaupunginojan pohjoispuolella oleva kaivanto. Kaakkoon.	Terhi Tanska
27	Yleiskuva kaivannosta, purkujättekerrosta. Itään.	Terhi Tanska
28	Esinekuva - purkujättekerroksesta. .	Terhi Tanska
29	Esinekuva - purkujättekerroksesta. .	Terhi Tanska
30	Kaivanto pylvään vieressä. Lounaaseen.	Terhi Tanska

	Kaivanto 4	
31	Avattava alue ennen aloitusta. Kaakkoon.	Terhi Taipaleenmäki
32	Kaapelikaivanto. Luoteeseen.	Terhi Taipaleenmäki
33	Kaivua Hallituskadun reunalla. Kaakkoon.	Petro Pesonen
34	Mittausta puistossa sillan lähellä. Kaakkoon.	Petro Pesonen
	Kaivanto 5	
35	Purkukerrosta kaivetun alueen seinämässä jo kertaalleen kaivetun alueen tuntumassa.	Terhi Tanska
36	Kaivanto hissikuilun itäpuolella. Kaakkoon.	Terhi Tanska
37	Kaivanto hissikuilun itäpuolella. Luoteeseen.	Terhi Tanska

Arkeologisesti valvotut kaivannot

- v. 2014
- v. 2015 (mitattu)
- v. 2015 (arvioitu)
- 1** kaivannon numero

OULU OTTO KARHIN PUISTO		Yleiskartta mk 1:500 Pohjakartta Oulun kaupunki	
Terhi Tanska ja Petro Pesonen 2015			
mittaus ja digit. P. Pesonen, T. Taipaleenmäki		Koord.: ETRS-GK 26 Korkeus: NN	kartta 1
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			32